

gítségével. Felmerült például egy intenzív nyelvi tábor gondolata, majd a résztvevők skype-on történő konferencia keretében tovább tanulhatnak és bővíthetik nyelvi ismereteiket. Elhangzott az is, hogy ugyanakkor nem szabad, hogy a nyelvoktatás kizárólag a megyei jogú városokra, főként Budapestre centralizálódjon, bár az úgynevezett távoktatás kiegészülve néhány intenzívebb, személyes tanítással, a vidéki fogyatékossgal élő személyeknek (látássérültek) is megoldást jelenthet.

Végül megfogalmazták, hogy égetően fontos, hogy közösen gyűjtsék össze a nyelvkönyvek konvertálásához szükséges legfontosabb megoldási javaslatokat, ötleteket. Erről hamarosan további megbeszélést tartanak azok a szakemberek, pedagógusok, akik szívesen részt vesznek ebben a munkában. Az összeállított javaslatok a későbbiekben a többi tankönyv elkészítésében szintén hasznos tanácsokat adhatnak.

Kovács Judit

Sajtószemle

"Nagyon nagy energiával figyelem a világot!"

Riport Nagy Vendel költő, író, publicistával, aki nem használt számítógépet, míg látott

Öt esztendeje, hogy elvesztette szeme világát, mégis, találkozásunkkor már ez első mondatokat követően úgy tűnt számomra, jóval többet lát a világból bárkinél. Személyes tragédiája ellenére teljes életet tud élni - ahogy egyik költeményében fogalmazott - ebben a "ránthús-alakú országban", ahol akármerre jár, akármi is történik körülötte, úgy érzi, egyetlen nagy kincsét soha

nem vehetik el tőle: a gondolatait. Azt a legbelső titkát, hogy senki sem tudja, mikor és miről álmodik.

Nem másról, mint bölcsőjének, Szekszárdnak hosszabb ideig sem fizikálisan, sem lelkileg hátat nem fordított Nagy Vendelről szól az alábbi történet, akivel nemrég hatvanadik születésnapja kapcsán beszélgettem, s akinek igen sokféle munkaalkalmat tapasztalt élet-

útja felfejtése mellett álmokról, vágyakról, félelmekről is szó esett.

Negyven éve, 1974-től foglalkozom irodalommal - jelezte beszélgetésünk kezdetén az alkotó pályája origójának évszámát, amely kapcsán rögtön hozzá is tette: azokban az években sokat járt szekszárdi klubközösségekbe. Ilyennek mutatkozott a Fiatal Utazók Klubja is, ahol a neves helyi író, Ordas Iván figyelt fel rá, amidőn észrevette: Vendel folyamatosan cédulákra jegyzetel. Ordas, miután megnézte az irományokat, meglátta benne a tehetséget, s felkérte külső munkatársnak a Tolna Megyei Népújságba, ahol több publicista - ahogy Vendel fogalmazott - "nyúlt a hóna alá" segítve pályája indulását. A mentorok neveit - mint például Csányi László, László Ibolya, Tamási János, Virág F. Éva és még a ma is köztünk lévő Gyuricza Mihály - azóta szobrok, emléktáblák, iskolák hirdetik, amely tény művészünk számára "rettenetes, kvázi megborzongató dolog"-ként hat. A publicista az idők folyamán a külső tudósítások mellett kedvet kapott a "hosszabb lélegzetű riportokhoz" is, így például míg katona volt, a Néphadsereg Lapjában, majd a Képes Újságban, a Magyar Ifjúságban, az Ifjúsági Magazinban, de a Mozgó Világban, továbbá egyéb diákújságokban is megmutatta tehetségét. '77-ben már harmadik helyezést kapott a MÚOSZ-tól egy, a fűtésszerelők gondjairól írt riportjával, hiszen ezt a munkát tanulta ki a szekszárdi 505-ös számú szakmunkásképzőben.

A látássérült művész jelenleg is hat pályázatra adta be műveit, amelyek közt a novellákon át a tudósításokon keresztül a riportokig és a versekig mindenféle műfaj megtalálható, ám Vendel úgy van vele: a négy-, és kétsooros versek az igazi kihívások, amelyekben "egy pár sorban lehet valamit elmondani oly módon, hogy azt meg is értse valaki, ugyanakkor ne váljon félreérthetővé".

A novella szintjén emberi sorsokról, családi-, baráti történetekről szeret papírra vetni gondolatokat, amelyek közt nem egy megtörtént eset is helyet kap: diplomaátadás előtt meghalt leukémiás hölgy, vagy az elméről szökött meztelen királynő a lépcsőházban, aki a Gemeneci erdőben szeretne csapataival a jóért harcolni, de egy állataival lakó öreglegény is megjelenik lapjain. Régi klaszikusokon felnőve megkedvelte a rímelő, dallamos verseket, úgy, hogy például ritmizálva Petőfit is utánozni próbálta. A "Még nyílnak a völgyben a kerti virágok" kezdetű versre szüreti gondolatok pattantak ki fejéből ugyanilyen versritmikában: "Templom előtt zszibongva gyűlik össze a nép". Legkedvesebb költője József Attila, annak ellenére, hogy a mi Babitsunk nem tartotta nagy költőnek, de Balassitól is "sokat eltanult", sőt, még a szépen ritmizáló görög drámák is hatottak költészetére.

A dallamos versek nyomán jöttek aztán Vendel számára az újabb kihívások, a dalszövegek, így írt a '70-es évekbeli Szekszárd kultikus zenekarának, a

Szinkronnak is szöveget, a még ma is sokak által ismert FUK indulót.

"Prózában nekem első, második, ötödik és tizedik Gárdonyi" - vallja, hiszen véleménye szerint tőle lehet a legtöbbet tanulni magyar viszonylatban: szép leírásos csatajelenetei akár az egri várnál, akár a százezer halottat követelő, a rómaiak és a hunok által vívott catalaunumi ütközetről szólnak, de - mint mondta -, kevesen tudják, hogy Gárdonyi Géza verseket és dalszövegeket is írt, amely műfajokban Vendel szintén alkot.

"Anyám kakasdi svábleány, apám faddi magyar" - szólt egy kicsit családjára térve a nemrég ikertestvérét elvesztett költő, aki nem titkolta, az ötvenes években még konfliktusforrás volt a magyar-sváb vegyes házasság. A szülők a megyei bíróságon laktak, apja gondnokként, édesanyja hivatalsegédként dolgozott: sok mindent tapasztalt, hisz rabok, bírók, börtönőrök közt nőtt fel, amelyet szintén papírra kíván vetni egyszer. Miután kitanulta az épületgépész-csőszerelő szakmát, '77-78-ban katonaként építette a paksi atomerőművet, majd, szakmájában elhelyezkedve a TÁÉV és TOTÉV szerelőjeként alig van olyan panel- és egyéb épület városunkban - a 160 lakásostól a KÖJÁL tömbjén át a kórház lila épületéig - amelynek szerelő munkálataiban ne vett volna részt. Tíz évig az I. Béla Gimnázium elődjében (Rózsa Ferenc) taníthatott, mígnem az iskola profilját átalakították, s több munkatársával együtt számára sem jutott már hely.

Maradt aztán véglegesen a "maszek-világban". Az újságok világa azonban ekkor is hatással volt rá, mivel két éven át a Magyar Bazar helyi szerkesztőjeként tevékenykedett, mellette pedig a Szekszárdi Vasárnapban is publikált jó pár évig, s csaknem minden megjelenő szekszárdi újságban jelentek meg cikkei, versei egyaránt, de a Vöröskereszt titkáráként is munkálkodott.

Arra a kérdésemre, szokott-e álmodni, így felelt: "Kétféle embert ismerek: aki mindig álmodik, és aki soha. Én minden éjjel álmodom, s mindig emlékszem az álmaimra. Volt már, hogy családtagjaimmal, halottaimmal beszélgettem párbeszédszerűen" - mondta, majd arról is szólt, hogy megoldásokat talál és kap álmaiból. "Soha nem mondom azt, hogy megvakultam, csak azt, hogy nem látok" - vallja Vendel, aki "vakság" és "nemlátás" között tetemes különbséget érzékel: "Nem látok, de nem vagyok vak, ugyanakkor a világra teljesen nyitott vagyok, s nagyon nagy energiával figyelem a világot!". A művész elárulta, éjjel megtanul egy-egy verset, s reggel azonmód begépel. Míg nem volt számítógépe, ceruzával nyilazva, javítva írt. Azóta megtanult vakon, tíz ujjal gépelni és használni a beszélő programot.

Vágyai vannak, amelyeket lehetőségeihez képest megteremt: „A fél világot bejártam, sok mindent láttam, de nem mindent! Vakon azonban nem tudok elmenni a következő sarokig" - jelezte az alkotó, ám már félelmeiről szólva úgy fogalmazott: "Mióta nem látok, bezárt-

ság érzést ad egy lift, egy autó. Ha egy szobába beülök, meg kell nézmem, hol a menekülési útvonalam, egy ablak, egy ajtó, s mekkora maga a helyiség" - tette hozzá, majd azt is tudatta, kis szobákban nem tud létezni. "Gyerekkoromban félttem a sötétben: most állandóan sötétben vagyok. Ez olyan érzés, mintha benne lennél egy ládába, vagy dobozba, amelynek rád csukják a tetjét. Ki akarsz szabadulni, de nem nyílik, s olyan érzéssel tölt el, hogy nem kapsz levegőt, meg fogsz fulladni" - utalt léte nehéz pillanataira a költő.

A sok elmaradt barát, családtag helyett a vakok szekszárdi közösségében új barátokra tett szert, akik felköszöntötték hatvanadik születésnapján. Vendel röntgenasszisztens feleségével 35 éve házas, amelyből három leány született, s mostanában gyermekei által két kislány és egy kisfiú nagypapájává vált. 2001-ben jelent meg Század és ezredforduló küszöbén - a Lila Madonna című verseskötete, amelyen kívül még 15-16 prózai antológiában is napvilágot láttak gondolatai, de a megyei írók, költők Kézjegy antológiájába is sokáig publikált.

Jelenleg Töviskoszorúk című saját kiadású verseskötetének kiadásán fáradozik, s nem probléma számára, ha egyszerre 10 verset kell beküldenie. Hatszáz költeménye található az interneten, írásait mindazonáltal Kanadától Minnesotán, Ausztrálián keresztül Moszkváig olvassák, amely alkotások rendre saját maga által kitalált internetes újságján, a Megszólalok Művé-

szeti Magazinban (megszolalok.blogspot.com) teszi közzé, s amely művekből, ha igény mutatkozik rá, bárkinek ingyenesen küld egy-egy példányt már aznap, hogy e-mail címére jelzés érkezik a kérésekről. Az ingyenes, politikamentes lap megrendelhető a megszolalok@freemail.hu email címen. A havonta kétszer megjelenő, zenével, hangos versekkel, festményekkel is telített, egyszerre képes-színes és kép nélküli, fekete-fehér kiadású lap, amelybe látássérülteken kívül mozgássérültek is publikálnak, világszerte oly népszerűségnek örvend, hogy például Minnesotában 300 család olvassa, Ausztráliában pedig az ötletgazdával riportot készítettek telefonon, egy helyi magyar rádió szervezésében, de Moszkvából egy beteg asszony megkönnyezte, hogy saját írásai megjelenhettek. Az újság ingyenes, s mindenkinek megadja a lehetőséget, persze némi színvonal-követelménnyel, hogy írjon bele. A vakok géppel olvashatják az újságot. "Jelenleg egy irodalmi szakácskönyvön dolgozok Ízes történetek címmel" - jelezte a beszélgetés végén a művész, aki még főzőtudományát is "történetekbe ágyazza", netes könyvben publikálva azt.

Aki teheti tehát, vessen egy pillantást Nagy Vendel elgondolkodtató írásaira, amely művek bizonyítékkal szolgálnak arra, hogy a látássérültek élete nem árnyék csupán.

*Szekszárdi Vasárnap
Gyimóti Levente*

Az összetartozás szimbóluma

2014. június 10-én avatták fel Kőbánya városközpontjában, a Szent László téren Lechner Ödön halálának 100. évfordulója tiszteletére alkotott és felállított szobrát, Zsemlye Ildikó Munkácsydíjas szobrászművész alkotását. Az ünnepségen számos állami és önkormányzati vezető vett részt.

Nem árulunk el titkot, ha tudósításunk elején megírjuk, elégedett-e az alkotó a művével. Nos, amikor május végén helyére emelték Lechner Ödön egész alakos bronzszobrát, s mellette külön talapzaton kiemelkedő művét, a Szent László-templom kicsinyített mását, azt kérdeztük, tetszik-e neki a szobor. Akkor azt írtuk, "kérdésünkre a művésznő mosolyogva bólintott, jelezve ezzel, hogy minden rendben, tetszik neki az alkotása."

Most azt kérdeztük: a végleges kialakítás, parkosítás, köszöntők, méltatások, megszentelés után, hogy elégedett-e?

- Igen, teljes egészében elégedett vagyok, bár a még jó nagy adag izgalom dolgozik bennem. Csodálatos érzés, hogy egy nagyobb léptékű köztéri alkotásom áll a város központjában, tetézve ezt a figyelemre méltó környezettel. Igen, elégedett és boldog vagyok. Köszönöm mindenkinek, hogy segítették a munkámat!

Zsemlye Ildikó a szoborral

És akkor vissza a délelőtt 10 órakor már rekkenő hőségben várakozókhoz! Állami és önkormányzati vezetők, érdeklődő kőbányai polgárok, Zsemlye Ildikó Munkácsy-díjas szobrászművész tisztelői, barátai húzódtak az árnyékba a Lechner Ödön halálának 100. évfordulója tiszteletére született szobor felavatására várva. Engedve a természet kényszerítő erejének, Joós Tamás, a szoboravatás moderátora rugalmasan fordította meg a hangszórókat, elnézést kérve, hogy így háttal áll a közönség a még fehér lepelbe burkolt szobor-kompozíciónak. Joós Tamás elmondta, hogy a szobor megalkotását, felállítását a kőbányai önkormányzat és a Nemzeti Kulturális Alap Vizualis Művészetek Kollégiuma támogatta. Köszöntötte a megjelenteket, külön megemlítve Lovász Lászlót, a Magyar Tudományos Akadémia elnökét, dr. Réthelyi Miklós korábbi minisztert, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság elnökét.

Elsőként Kovács Róbert polgármestert kérte fel az avatóbeszéd megtartására.

- Kiemelkedő esemény egy város életében új köztéri szobor avatása. Minden szobor, így Lechner Ödön szobra is azt üzeni számunkra, hogy akinek nincsen múltja, nincsen jövője sem. Múltunk nagyszerű emberei, legyenek akár királyok, művészek, tudósok és mások, mindig is példaképként szolgálnak számunkra és a jövő generációi számára - kezdte beszédét Kovács Róbert.

A folytatásban elmondta, Kőbányán meglehetősen régen avattak új köztéri szobrot. Hangsúlyozta Lechner kőbá-

nyai kötődéseit, köztük a téglagyárakat, az Alkér utcai gyerekkort, ahol is megtanult bánni az agyaggal, s megismerte a kerámiakészítés alapjait, mely tevékenységek későbbi munkájára is hatással voltak.

Kovács Róbert szólt arról is, hogy a városközpontban a Szent László Gimnázium mellett a Szent László-templom fémjelzi építészeti munkásságát. Ez utóbbi, a "templom jelenti az igazi kapcsolatot, mert ez a templom egyszerre a büszkeségünk, helyi kötődésünk, összetartozásunk szimbóluma". Elmondta, a templom építéséhez szükséges pénz közadakozásból jött össze, majd közel tíz év elteltével bízták meg Lechnert a részletek kidolgozásával. A munkák 1894-ben kezdődtek, s a templom felszentelésére 1897. augusztus 17-én került sor.

Megemlékezett Lechner haláláról, építész munkássága kiteljesedéséről, s a korábban elmondottakra utalva azal zárta beszédét, hogy ez a szobor igazi kőbányai összefogással jött létre:

- Kőbányai művész alkotta, kőbányai öntödében formázták véglegesre, kőbányai emberek adóját is felhasználva valósult meg.

Kovács Róbert után dr. Réthelyi Miklós köszöntötte a szoboravatásra összegyűlteket. Egy idézetet olvasott fel bevezetésként.

"Az építész a nemzet halottjaként akkor júniusban temették, amikor Ady legpompásabb verse, a Kalota partján megszületett, amikor Koós az erdélyi Sztánáról Móriczhoz készülődött, amikor Bartók és Kodály hogy bukovinai

román és székely népzene gyűjthesse- nek, ajánló levélért a román akadémiához folyamodtak. És akkor dördült el a pisztolylövés Szarajevóban, hogy kezdődjék a háború, amely jóvátehetetlenül szétszaggatta a közös otthont, a Kárpát-medencét." - írta Csete György 1985 júniusában Lechner Ödönre emlékezve.

- Száz évvel halála után egyik alkotásával Lechner Ödönre emlékezünk a kőbányai Szent László Plébániatemplom előtt - tette hozzá az exminiszter. A továbbiakban Réthelyi professzor elmondta, a sok emlékezésre készülő szervezet, magánember, a Lechner család mellett készült az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság is, amikor "két évvel ezelőtt felterjesztette, hogy az ENSZ tudományos és kulturális szervezetének mind a 195 tagállamában 2014-ben a magyar formanyelvet megteremtő nagy építésze, Lechner Ödönre emlékezzenek. A felterjesztésben hangsúlyt kapott, hogy Lechner épületei hidat képeznek a művészet nyugati és keleti érzékelése, valamint a magas kultúra és a népi kultúra között." Réthelyi Miklós kiemelte, hogy a felterjesztést elfogadták, s ennek révén "a hazai megemlékezésnek nemzetközi foglalatot nyújt a Lechner Ödön Nemzetközi UNESCO Év.

Az ünnepség ezen pontján Joós Tamás arra kérte meg a közönséget, hogy a szobor leleplezésére - a hatalmas forróság ellenére is - gyűljenek a szobor köré. Kovács Róbert polgármester és a Lechner család képviselőjében Péch Antalnét felkérte a leple leoldására,

melyre a jelet a Tutta Forza Együttes fanfárjai adták meg. Az aktust a közönség tapsa köszöntötte.

Miután mindenki újra elfoglalta helyét az árnyékban, Feledy Balázs művészeti író méltatta Zsemlye Ildikó művészetét és elemezte a szobor leglényesebb tulajdonságait. Kiemelte, Lechner alakja olyan szögben néz előre, hogy ha elé állunk, velünk kommunikál. Kiemelkedik a környező térből, jelzi, hogy itt van, de uralkodik, inkább belesimul a környezetbe. Nyugodt, derűs tartása, támaszkodása, a templom makett talapzatán is inkább egy jelzés, azt mondja: "Nézzétek, mit alkottam!". Zsemlye Ildikónál azt hangsúlyozta, hogy a kortárs magyar szobrászművészet megújítója. Művészete nem harogó, ám mégis figyelemre méltó, mert egy sajátos, urbánus felfogást ábrázol. Pici, intim tárgyakkal, mintha makettek előtt állnánk, fejezi ki a kor legfontosabb gondolatait, teremt új formanyelvet. Ez a koncepció a "városkép-tér" megfogalmazása, amikor a saját urbánus vízióit beemeli a mindenkori térbe.

Feledy a szobor környezetét Lechner Ödön-emlékhelyként értelmezi, kifejezve ezzel a korábbi térszerkezet megváltozását, a felvezető spirálba írt tíz legfontosabb Lechner-épület átadási dátumát, mint ismeretterjesztést, s nem utolsó sorban tájépítészeti remekmű funkcióját.

A szakmai méltatás után Attila atya, a Szent László Plébániatemplom kormányzója rövid imával megáldotta, majd megszentelte a szobrot.

Attila atya megszentelte a szobrot

- Amikor megszentelünk egy szobrot, gondolunk azokra, akik megalkották, de ugyanakkor a teremtő Isten felé is odafordulunk. Hiszen minden kétkezi munkánk mögött a teremtő Isten szándéka, akarata és az ő megszentelő ereje áll - mondta, és a továbbiakban Szent Pál ide vonatkozó leveléből idézett.

Írta: Oszvald György

Forrás:

<http://www.10kerkult.hu/kobanya-mindennapok/8-koz-elet/5425-az-oesszetartozas-szimboluma.html>

Hírek a látássérültek életéből

"Veronka néni több mint 70 éve kongatja a harangokat"

A Hermina Egyesület Turista Szakosztályának 2014. május 17-i autóbusszos túrájára jelentkezők már nagy izgalommal várták, hogy az idei első kiránduláson vajon milyen idő vár rájuk az előző napokban tapasztalt zord időjárás miatt.

A busz verőfényes napsütésben indult el az MGYOSZ Székháza elől. A Turista Szakosztály tagjait Hirth Ignác szakosztályvezető mellett - idegenvezetőként - Borai Botond, a Hermina Egyesület elnöke is köszöntötte. Mindenki jókedvvel érkezett utunk első állomására, Bánkra. Nem véletlen, a

Cserhát és Börzsöny lábánál fekvő kocsiny falu igazi gyöngyszeme Magyarországnak. A Bánki tó festői környezetben, erdőségekkel határolt. A '70-es években indult fejlődésnek, számos beruházásnak megfelelően a tó környéke igazi "üdülőparadicsommá" vált, legfőképpen a 2001-2002. évi tó-rehabilitációt követően, amelyet a falu önkormányzata állami támogatás igénybevételeivel valósított meg.

Strandfürdő és szállodák, vendéglátóhelyek csalogatják az idelátogatókat. Kulturális programokról a vízi színpadon rendezett műsorok, nemzetiségi ta-